

başta Selçuk Bayraktar olmak üzere ümm önetilük eden emeğt gegen tüm arkadaşlarına huzurunuzda Mr kere daha tapkktir etmek isterim

Odamız kurulduğunda Mebdr mal mriifimm yoktu, O tarihlerde MTA Genel Müdürü olan Sayın Dö^DT\ Sadrettin Alpan ile yine o tarihlerde TPAO Genel Müdürü Sayın Raşit Ceylan, Selanik Caddesinde kiraladığımız bir daireye gerekli malzemeyi sağladı* lar, Bu şekilde O'da faaliyetin© devam etti, Bende 9 ay Oda Başkanlığı yaptım, ikinci başkanlığa İsme t Öggeng, sekreterlife Kaler Sümerman, muhasipliğe Tuna Tekeli diğer üyeliklerde Reşat Bofaz, Gürkan Yersel ve Ünal Sündal seçildi, Selguk bey Yönetim Kuru, lu Danışmam oldu. Bu şekilde Oda çaişmalarım başlattık. Yıl sonunda yaptığımız 1, Genel Kurul ile gene arkadaşlara Oda'yı devrettik.

Birde şu hususu belirtmek istiyorum, Deminde anlattığım gibi Jeoloji Mühendisleri Odası'nın kurulması için Türkiye Jeoloji Kurumu ön ayak oldu, Jeoloji Kurumu kendisi istedi, yani bir yasal kurum ortaya çık^ im ve bizleri temsil etsin diye, Eaten Kurum üyelerinin çoğunluğu Jeoloji Mühendisi veya Jeoloji Yüksek Mühendisi olduğuna göre herhangi bir sorun olmamam gerekir.

Sizlerin huzurunda her iki kuruluş&a başarılar diler, Jeoloji Mühendisleri Odaa'mn 10, yıl dönümünü kutlarım.

Saygılarımla.

27. ULÜSLAEABASI JSOLIOJt KONGRESİ

FUZULİ YAÖMÜELIJ " Dokuz Eylül Üniven»tte»l Jeoloji MtlhendUKği, İZMİB

PÖrt yılda bir düzenlenen Uluslararası Jeoloji Kongrelerinin 27'incisi, 4-14 Ağustos 1984 tarihleri arasında Moskova'da (SSCB) yapıldı. Kongre, Uluslararası Jeoloji Bilimleri Birliif'nin (IUGS) desteğiyle SSCB Ulusal Jeoloji Komitesi tarafından düzenlenmişti. On günde SöOOün Üzerinde bildiri sunulan toplantıya, 100'e yakın Ülkeden 6500'den fazla yerbilimci katıldı.

Toplantının açılış oturumu» Kremlin Sarayındaki büyük toplantı salonunda olmuştı. Açılış konulması SSCB Jeoloji Bakam ve aynı zamanda organizasyon komitesi başkanı, E.A, Kozlovsky tarafından yapıldı. Kongrenin bilimsel programı, önceden duyurulduğu gibi, 6 kollogyum ve 22 ayrı seksiyonda gerçekleşti. Toplantılar genel olarak "Sovincentre"* ve Moskova Devlet Üniversitesi olmak üzere iki ayrı merkezde düzenlenmişti. Jeolojinin tüm çalışma konularını, tarih-çesini ve jeoloji eğitimini konu alan seksiyonlar, ayrı salonlarda ve binalarda yapılmıştı. Bu nedenle bildiri-lerin ancak çok az bir bölümünün İzlenme olanağı vardı. Jeolojinin özel konularının • işlendiği kollogyumlarda yeralan etkinlikler şunlardı ; SSCB'nin jeolojisi, Dünya

enerji kaynakları, okyanusların paieoçoğiafyası, kutup jeolojisi, Asya tektoniği, depremler ve tehlikelerinin önlenmesi, Kongre'de- yeralan bildiriler 10 ayrı ciltlik kitapçık şeklinde, kollogytunda İşlenen konular 6 ayrı kitapçık şeklinde basılmış ve delegelerin tümüne dağıtılmıştır.

Kongrede sunulan bildirimlerde kullanılan ağırlıklı diller İngilizce ve Rusça idi. Bunun yanında.az olarak Almanca, Fransızca yer alıyordu, İngilizce verilen bildiriler yalnızca Rusça'ya, Rusça verilenler ise İngilizceye çevriliyordu, Almanca yada Fransızca sunulan bildirimler sadece Rusça'ya çevrildiğinden, bu dilleri bilmeyenler için büyük sorunlar çıkıyordu. Öte yandan Rusça verilen bildirimlerde gösterilen slaytlara alt tüm şekil içi ve altı açıklamalar, Rusça yazıldığı İçin, an, (aşılması oldukça güç oluyordu«

Kongre tarihi birçok ülkelerde ve ülkemizde tatil dönemine karşılık geldiği için, genel olarak katılım düzeyi oldukça yüksekti» Ancak 4 yılda bir düzenlen© büen ve çok geniş çaplı bir organizasyonu gerektiren böylesine büyük bir toplantıya, Ülkemizden yatanca 9 kişinin katılması (altısı üniversitelerden, üçü MTA, dan), bir çok yönlerden düşündürücü idi, Türkiye'den katılanların sayıca az oluşu (Yugoslavya'dan 120 kişi gelmişti), ekonomik nedenierm yanı sıra, birçok bürok» ratlık engellerin varlığından kaynaklanıyordu.

Kongre*de bildiri sunan Türk yerbilimcileri şunlardı : Dr, Celal Şengör (İTÜ), Doç, Dr. Ercin Kasapoglu (H.Ü.), Dr,-Cahit Helvacı (D.B.Ü.), Dr, Fusuli Yağ^ murlu (D.B.Ü), Dr, Evren Yazgan (MTA), Dr, Salih Bayraktutan (Atatürk Ü.),

Kongre öncesi ve sonrası geMler, SSOB'nin ve Asya kıtasını^ değişik yörelerini kapsıyordu. Geziler jeolojinin hemen tüm konularını içermektiydi. Kongre sonrası yapılan gezilere yalnızca MTA elemanları katılma olanağı elde edebilmişlerdi. Üniversitelerden gelenlerin büyük bölümü (ikisi dışmda), ekonomik ne= delilerden dolayı gezilere katılmadıkları için, kongre bitiminde yurda dönmüşlerdi.

Kongre sırasında, Moskova ulusal fuarında jeolojik fereeler tanıtıldığı GBOEXPO-84 sergisi açıldı. Burada gösterilen araç ve gereçlerin teknik özellikleri bir kitapçıkta toplanarak kongre üyelerine dağıtıldı. Sovyetler Birliği Bilimler Akademisi Jeoloji Enstitüsü, Moskova Devlet Üniversitesi Jeoloji Müzesi ve Jeoloji Fakültesi ile Yerbilimleri dalındaki dig er tüm müze ve enstitüler, kongre süresi boyunca ziyaretlere açık tutulmuştu, öte yandan kongre organizasyon komitesinin düzenlediği sosyal program çerçevesinde, Kremlin Sarayı, Moskova metrosu, Moskova fuarı ve değişik müzelerle geziler düzenlenmiş., Geziler ulapm ve zamanlama yönünden çok iyi organize edilmişti,

27, Uluslararası Jeoloji Kongresi gerek organizasyon yönünden gerekse yerbilimlerine yaptığı yeni katılar yönünden oldukça başarılı geçtiği söylenebilir. Öte yandan böylesine büyük bir toplantıya Ülkemizin yalnızca 9 kişilik bir grupla katılması oldukça yeter, siz sayılmalıdır. Bu nedenle gelecekte yapılacak bu tür kongrelere daha çok sayıda bildiriyle ve kişiyle katılımın sağlanması, ülkemizde yapılan çalışmaların tanıtılması ve diğer ülkelerin yerbilimcileriyle diyalog kurulması yönünden son derece yararlı olacaktır.

ÜLUSLARARASI »7. JEOLOJİ EÖNGBMtMN BİLİMSEL PBOOBAM

BURHAN mOMMMÄZmm

Mbäen Tetkik ve Ar^na Genel mdiMüfü, Ankara

BRBOUAF DtöBftRTAŞU

maden TetMk ve Arama Genel Mlidtrtütgt, Ankara

EVREN YAZGAN

Madfen Tettdlc ve Arama Genel MtMtMüft, Ankara

Uluslararası 27, Jeoloji kongresini bilimsel programı ayrı ayrı binalarda yapılan Bilimsel oturumlar (Scientific Sessions), KoUogytım ye Sinipozyumlar ile Ulualararasi Bilimsel kurulu|lann özel toplantılarından oluşmaktadır. Aşağıda; bilimsel programın ana hatlarıyla bu prof ramın içinde özellikle ülkemizi ilgilendiren bazı bildirilerin tanıtımı yapılacaktır.

Kongrenle açılışt ve genel oturumlar

Kongrenin açılış seramonisi 4,8,1984 tarihinde Kremlin Palas' ta saat 15,00 de Sovyetler Birliği Jeoloji Bakamının açış konulmasıyla başlamış, ve Sovyet BÜim Akademisi, Unesco, I.U.G.S. aenna yapılan konu^nlarla levam etmif ve saat 17,00'de kongre Genel Sek. miêrlnta konufitnanyl-a - «on bulmuftu, Açüif konuçmau

larından sonra saat 19,30 da Kremlin Palas ve "Avbat" lokantasında tüm delegelerin katıldığı bir ziyafet toplantısı yapılmıştı.

Kongrenin genel oturumları 5,8,1984 ve 14,6,1984 tarihlerinde • 8,30'dan 11JO'a kadar SOVINOENTR binasında yapılmıştır. 5,8,1984 tarihinde yapılan oturumda jeolojideki son gelişmeleri 148,1984 tarihinde yapılan oturumda ise Çevre 'korunmasında jeolojinin önemini vurgulayan bildirimler sunulmuştur.

Bilimsel OtanmjJar

2, Bölümde toplanan bilimsel oturumları büyük bir çoğunluğu Moskova Üniversitesi 'Ana binasmda yapılmıştır. Bilimsel Oturumların ana bölümleri şunlardır,

- c.01 — Stratigrafi
- e,02 ~ Paleontoloji
- C08 — Kuvaterner Jeolojisi ve Jeomorfolojisi
- „ft4 — Sedimentoloji
- c,05 ^ Prekambriyenin, Jeolojisi
- 0,06 — Okyanus! Havzaların jeolojisi
- 0,07 — Tektonik
- 0,07.1.1 — Kıtaların tektonik zonlara ayırılmasının temel ilkeleri
- C.07.1.2 — Kıtalar ve Okyanuslar arası geniş zonlan
- c.02.1,3 ~™ Kıtasal kıvrımlı kuşakların tektoniği
- c.02.1.4 — Litosferin tektonik stratigrafikasyonu
- 0,02.1.5 — Kıtasal ve okyanusal rift sistemleri
- c.07.1.6 ~— Kayaglardaki deformasyon ilkeleri
- 0,07.2.1 — Yerkabuğunun derinlerdeki karmap-İlgının yarattığı sonuçlar
- c,07,2,2 — Kuzey- pasifik kuşatının tektonifinin. «1a hatları
- CM — Jeofizik
 - Petrolöji (Kar ve metamorfik kayalar)
 - Mineraloji
- C,12 ^ Jeokimya ve Kozmokimya
- Cİ3 — Petrol ve Gaz sahaları
- 0,14 — Katı yakıt maden yatakları
- CİÖ — Metalik olmayan maden yatakları
- 0,16 — Hidrojeoloji
- e,17 — Mühendislik jeolojisi
- c,18 — Uzaktan algılama
- e,19 — .Karşılaştırmalı planetoloji
- c,20 —, Matematiksel jeoloji ve jeolojik informa^, ym
- c.21 —. Jeolojinin tarihçesi
- c.22 — Jeoloji Eğitimi
- L.03 — Arkaenin litosferi ve kıta kabuğunun erken evrimi
- Li.04 «• Zamanımızda ve kuvaterner'de levha hareketleri,
- L.05 — Okyanuslar ve Atmosferin ortamsal gelişimi
- L.08 — Levha tektoniğinin jeokimyasal ve jeofiziksel modeli.
- UÖ7 — Okyanus havzaları ve kıtaların derin yapılarında jeolojik, jeofiziksel ve jeöMmvasal öğeler.

- LÖ8 — Kıtasal kabukta derin sondajlar
 hM — Yahkurak bölgelerde yeraltı *mxyn* aragıtırmaların
 3UİÖ — Protero^oik zamanındaki kabuk dinamiği ve kabufun evrimi,

UIUBİarar^ı İiimBel Kımümîarm İhta Otunsnları

Kongre süresince» I.U.D.S., İ.G.O.F,nin eegitli pro* jelert ve Uluslararası Dünya Jeoloji Haritaları komisyonu ve alt komisyonları gibi çeşitli bilimsel kuruluşlarla ülkemizi İlgilendiren proje ve konulardaki toplan, tıuarına katümarak ülkenin adına katkıda bulunulmuştur. Bunlardan bazıları aşağıda belirtilmiştir*
 VDMM, (Vmlamm Jeoloji Bttnef Birliği) Toplanmaları

Katılımlar iki oturumda I.U.G.S./nin yeni başkanlık dıvanını seçimi yapıldı. İki yeni alt kuruluşun İJ.G.S.'ye katılması Önerildi ve kabul edildi. Bunlar :

1. (AEG) ; Jeokimyasal ar&ştırmalar Birliği
2. (EÄSE) : Avrupa Bilimsel Editörler Birliği

Uluslararası Jeoloji korelasyon programı

(IGCP)'nin adının Uluslararası jeoloji İşbirliği Programı olarak değiştirilmesi teklifi ufun tartışmalardan sonra reddedildi ve bu kuruluş eski adıyla kaldı,

İngiltere delegesi 27, Uluslararası Jeoloji Kongresi organizasyonunda bazı aksaklıklar olduğunu, özetlerin kontrol edilmeden basıldığını, seksiyonların iyi ayarlanmadığını söyledi, 2İ, Uluslararası kongrenin, daha iyi organize edilebilmesi ve bu kongrede gözlenen aksaklıkları giderilmesi için I.GAF. üe I.U.G.S. arasında daha sıkı işbirliği sağlanmasını ve yeni önlemler alınmasını önerdi Bu öneri kabul edilerek I.U.G.S. içinde, I.G.C. nin yeni organizasyon kurulu ile birlikte çalışacak yeni bir birim oluşturulmasına karar verildi,

I.U.G.S. nin ve bağlı kuruluşlarının yayınları gün* deme getirildi. Bu kuruluşlarca basımına olan stmpozyum, kollogyum v.s. gibi yayımlanılması üzerinde görüldü. Bu yayınların ilgili ülkeler ve kuruluşların işbirliği ile daha fazla geciktirilmeden bastırılması tavsiye edildi. Bastırılması Önerilen yayınlar arasında Türkiye'de yapılan karbonifer sünpozyumunun bildirilen kitabı da bulunmaktaydı, Bu yayının en kısa zamanda Genel Müdürlüfümütlzce basımını gergaklef tirilmesi tavsiye edildi,

471n«larcurası Pttoya ^ktojalak Haaitalap alt KoiMsyo»ti toplan ta ları

Uluslararası Dünya Jeoloji Haritaları Komisyonu^ na baf h Tektonik Haritalar alt komisyonunun toplantısı 9.8.1984 günü Saat 07-11 ve 14-19 saatler arasında yapıldı. Bu toplantılarda 1.500.000 ölçekli yeni Avrupa Tektonik Haritasının hazırlık çalışmaları (Kompanyasyonunun amacı, haritanın bazı oluşturulması coğrafi haritalar, lejand prensipleri, hazırlanan geçici lejand) yapıldı. Hâmlanan bu lejandm yeni tektonik kavramları tart ve ö^llikle levha tektoniPEİİ, ükelertal d* içe-

recek şekilde yeniden düzenlenmesi ve üye ülkelere fonderilmesi, ülkelerin tektonik harita koordinatörlerinin bu yeni lejanda uygun olarak hasırlayacakları tektonik harita maketlerinin 1085 ilkbaharında Edinburfuda yapılacak MBOS (Meeting of the European Geological Societies) toplantısında tartışılmasına karar verildi

Yeni tektonik haritanın Türkiye bölümünü hazırlanması için, ülkemizde MTA bünyesinde yeni bir tektonik Harita Komitesi oluşturulması ve MTA dışındaki çeşitli kuruluşlardan bu komiteye üye alınması hakkında, toplantıya katılan Türk delegasyonu arasında görüş birliğine varıldı ve bazı ilkeler saptandı.

1/5.000.000 ölçekli Avrupa tektonik haritasının hazırlanması yanında, küçük ölçekli (1/10.000.000) Uluslararası levha Tektoniği haritam hazırlanması önerisi ve lejand taslaflı İngiltere delegesi tarafından ortaya atıldı ve büyük ilgi gördü, Hazırlanacak maketlerin Avrupa tektonik Haritası taslağı ile beraber 1985 Edinburgh toplantısında tartışılmasına karar verildi,

LG.O.P, ö« Mımiñ^alı Proje AJp-İBmalaya kuşafuıdaM Htaralyem ve Hewiityem önce«i mımıylam kor©laşyoiiti

5, No'lu projenin yöneticisi LG.C, toplantısına katılmadığından 5, No'lu projenin genel toplantısı Moskova'da yapılamadı. Ancak Proje koordinatörleri arasında gerçekleştirilen ikili görüşmelerde 1985 yılında Türkiye'de bir genel kural toplantısı ve arazi gemisi yapılması konusunda görüş birliğine varıldı.

UstatararaÄi 21, Jeoloji Kongresi Arazi Tetaiife ÜmMmi

Genelde kongre öncesi ve sonrası yapılan gezilere, ilk defa kongre sırasında 1 ile 3 günlük teknik gezilerin katılımıyla toplam 18 teknik gezi planlanarak katılan bilim adamlarının seçimi doğrultusunda ve bir geziye katılanların yeterli olması halinde bu gezilerin çoğunluğu gerçekleştirilmiştir,

62 Kongre öncesi, 20 Kongre boyunca, 56 Kongre sonrası 138 teknik gezilerden özellikle kongre Önce ve sonrası olanlar tamamıyla güzergah, program ve zaman yönünden birbirlerinin benzeri olup, katılanlara uygun olan tarihi sekmeleri sağlanmıştır.

m, ULUSLARARASI MÜHÜRLEME VE JEOLJİ KONGRESİ BİRLEŞİMİ ÜYELERİNİN BİRLİKTE ÖZELLEŞTİRİLMİŞİ

AVRUPA (BİRLEŞİM) BÜLGÜSÜ BİRLEŞİM MAMİFİ

.JEOLJİ

OAHİT HELVACI

Döviz ByUU VrikveaMuA, Jeoloji Mımiandl^lip» faoaiip

Avnik bölgesinde, Bitlis Maafin'in Alt BirUftoë ait feellik metavolkanitler ve bunlarla ara katmanlı apatit-Şe gfiğia, bantlı v© masif demir cevherleri Avnik ve

rayla granitoidlerle kesilirler. Metavolkanit ve granitoidler üzerine *Alpin* orojenei sırasında kıvrımlanmış ve metamorfte olmuş Üst Birliğe alt mikaşistler ve (?) Permiyen mermerleri uyumsuzlukla oturur, Metavolkanitler ve granitoidler ileri derecede feldispatlaşmış ve süsleşmişlerdir,

Yayla graniti, yaklaşık Bb-Sr yaşı olarak 347 ± 52 Ma ($m = 7217 \pm 80$) değerini verir, fakat albiüepnlü Avnik granitoidinin Rb-Sr yap, örneklerin, farklı verilerinden dolayı 250-425 Ma yaş aralığını vermektedir, Feldispatlaşmış metavolkanitlerin 100 metrelik bir kesitinde 91 ± 0 Ma yaşı tespit edilir, Avnik granitoidinden bir örnek amfibol-kayaç-feldispat yaşı olarak 71 ± 28 Ma ve diğer bir örnek ise biotit-kayaç yap olarak 11 ± 1 Ma değerini verirler, Mikâfist, klorit-muskovit yap olarak 11 ± 2 Ma verir,

Caoas bölgesindeki metavolkanitler için, Yılmaz ve diğerlerinin (1081) verilerinden hesaplanan izokran yaşı 401 ± 15 Ma ($R = 7105$) olarak bulunmuştur, Bu yaş, volkaninna yap olarak yorumlanarak, Avnik metavolkanitleri içinde aynı yaş önerilebilir. Metavolkanitlerin 90 Ma (Eoalpiü) yaş verileri, onlarca metreden daha fazla uzaklıklar için, toplam-kayaç Rb-Sr sistemünü metamorfik olarak yeniden oluştuğunu ve olasılıkla geai! yayımlı feldispatlaşma ve silifleşmenin zamanını göstermektedir, Yayla graniti verileri intruzyonun yap olarak düşünülmektedir. Yüksek m. Yayla granitinin daha fazla kabuğun anateksisi yoluyla oluştuğunu belirtir, Genç-Alpin mineral yaşları olasılıkla kıvrımlanma ve bindirme sırasında yeniden kristalleşmenin, olduğunu yanıtır.

ÇITAM (AKHİSAR), BATI ANABÖLÜ,
İNYİT YATAKLARININ DEPOLANMA
ÖZELLİKLERİ VE KİMYASAL YAPILARI

FUZUU YAĞMUR

mtom BytU Üfretel, - J^lojl Mühendtel, imaix

Alüvyonal ve gökel tortullardan oluşan Aklisar dolmuşundaki Miyosen istifi, başlıca kırıntılı ve karbonatlı tortulların yanı sıra, yersel olarak linyit yataklarını içerir. Yöredeki linyit düzeyi, Yeniköy Formasyonunun en üst seviyesinde yer alır ve Küçükderbent Formasyonu tarafından üstlenir, Yeniköy Formasyonu egemen olarak alüvyonal ortamı simgeleyen çapraz katmanlı kumtaç, kanal dolgu yapıları ve Üst bölümlerde yer alan algli kireçtaşı, çamurtaşı karbonlu şeyl ve linyit katmanlarından oluşur, Yeniköy Formasyonunun üst bölümlerinde yer alan kök zonu, karbonlu şeyl ve linyit katmanları alüvyonal bataklıklarda oluşmuş olan otokton oluşuklardır, Küçükderbent Formasyonu, genellikle fölsel ortama ait olabilen kalkerli şeyl, killi kireçtaşı, çamurtaşı ve bitümlü şeyli düzeylerinden oluşur.

Linyit düzeyinin kalınlığı 0,5 - 0 m arasında değişir, kütap ve çamurtaşından oluşan arakatmanlar içerir, Yöredeki linyitlerin ortalama kalori değeri 2000 kcal/kg'dır. Ortalama nem %20, kül %14, ve kükürt

%B Bivandadır, Linyit örneklerine ait petrografik analizler, bunların grubuna ait madde içeriği (humik asit, lignit, humodermis) egemen olduğunu (%90'dan fazla) inertinit (fusinit, sklerotinit) ve linyit (resinit, sporinit, alginit) grubuna ait maseallerin az oranda bulunduğunu yansıtır. Yöredeki linyitlere ait örnekler, bamlı olarak, benzer maseallerle birlikte sahiptir, Ortalama humik asit içeriği yansıma değerleri %0,34-0,18 arasındadır, yer alır, Saptanaların özelliklerine göre, yöredeki kömürler DİN sınıflamasında "mat kahverengi kömür", ASTM sınıflamasında "linyit" sınıfına düşmektedir,

linyitlerde yer alan maseallerin içeriği, kömür oluşturan turbanın egemen ve alçak pH) kofullarda gelişmiş olabileceğini yansıtır. Linyitlerde saptanan spor ve pollen toplulukları, subtropikal ve nemli iklim koşullarının turbanın depolanması esnasında etkin olduğunu belirler.

DOĞU TÜRKİYE FEDERASYONU SOĞUKSUZLUĞUNA
KARŞI, ODNBTDOAU TOBKİYE

EYTOEÇ YAMAN mam TeMk Armm Gerot
MÜDÜRLÜKT, ANITAN

Etüd edilen alan, Arap Platformu'na (Kuiyü Asa. dolu Pontid) birimlere kadar tam bir Jeolojik kesit sunmaktadır. Petrolojik ve yapısal özelliklerine göre bu belgede 7 ana tektonik birim tanımlanmıştır,

1. Kıvrımlı Arap Otoktonu; Türkiye kenar kıvrımları olarak **kuşaj**.

2. Pütürge, Bitlis bindirme **kuşafı**.

3. Pütürge metamorfik masifi ve volkanik sedimanter örtüsü (Maden Karmaşığı),

4. Tsrpendere. Kömürhan metamorfik ofiyolitik **kuşafı**,

5. Granodiyoritik Baskı magmasal kayaçlar.

6. Metamorfik Keban platform kireç taşları (paaleozoyik)

7. Munzur platform kireçtaşları (Mezozoyik)

İmlenmiş olan bu tektonik birimler Dofu Toros kufasının dolayısıyla Dofu Akdeniz bölgesinin jeodinamik evriminin anlaşılmasında büyük önem taşırlar.

Okyanuslaşma **başlangıcı** Üst Triyas'tan itibaren Keban Platformu'nun güney kenarında, Pütürge masifinin ise kuzeyinde yer almaktadır, Jura ve Alt Kre-tasa boyunca devam eden okyanuslaşma sonunda, ilk sıkıpa tektoniği Senomiyen-Turoniyen'de baskılaşma ve okyanus kabuğunun kavlanmalarına neden olmaktadır. Bu tektonik olayın devamında okyanus kabuğu kuzeye doğru Keban Platformu altına dalmaya başlamaktadır. Bunun sonucu olarak And veya Adayayı tipi hafif alkali eğilimi olan kalkalkali bir seriyi karakterize eden Baskil granodiyoritik **kayaçlar** Konya. giyen Santoniyen boyunca oluşumunu **tamamlamıştır**. Kıtamlı çarpışmanın başlamasıyla Arap Platformu

kuzey kenarına Ük ofiyolit bindirmeleri Kampaniyen'de gerçekleştirilmiştir.

Tektonik sıkışma ve ofiyolit napıların ağırlığı Arap platformu kuzey kenarının metamorfizmaya uğramasına neden olmuş ; dayanıklılık (kompans) farkıyla belirlenen bu metamorfik bölüm (Pütürge masifi) iikışmanın devamıyla kavlanarak ana Arap Platformu üzerine itilmiştir. Pütürge masifi üstüne bindirmiş olan ofiyolit napılarının bir bölümü gravite kaymalarıyla Pütürge metamorfik masifinin yükselmesiyle eş zamanda oluşan ön çukura (Kastei Çanağı) ofiyolit karmaıfı sekimde gelip yerleşmiştir. Toleyit ve kalkalkali büyümesinde Eosen yaşında Maden magmatizması, orojenez sonrası, Pütürge metamorfik masifinin Arap Platformu üstüne bindirmesi sonunda kıtasal bir dalıma bağlı olarak gelişmiştir.

Doğu Toros ofiyolitlerinin (Kömürhan, Güleman v.b.) bugünkü tektonik konumu, Alt Miyosen sonrası sıkılmalarla gelişen bindirmelerin sonunda ortaya çıkmıştır.

ANADOLU PLAKASI İÇİNDEKİ ve ÇEVRESİNDEKİ TEKTONİK OLAYLARIN SERASI

K. ERÇİN KASAPÖLÜ

Hacettepe Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği, Ankara

Anadolu plakası içindeki ve çevresindeki asal gerilimlerin ve yerdeğişimlerin dağılımı; bu plaka içindeki ana fayların ve plaka sınırları boyunca oluşan faylanmaların mekanizmaları, bölge için geliştirilen global bir plaka tektoniği modeli üzerinde sonlu elemanlar yöntemi ile çözümlenmiştir. Anadolu plakası içindeki ana faylar ve plaka sınırları boyunca oluşan yırtılmalar şeklinde öngörülen tektonik olayların oluşum sırası: 1) ölü Deniz fayının yırtılması; 2) Kuzey Anadolu fayının güney-batı yansının yitilmesi; 3) Tuz gölü fayının ve Doğu Anadolu fayının kuzey-doğu yansının yırtılması; 4) Bcemiş fayının güney yansının yırtılması ve Doğu Anadolu fayının, Anadolu ve Afrika plakaları arasındaki sınır boyunca güney batıya doğru ilerlemesi; 5) Ecemiş fayının kuzey yarımsın yırtılması,

ANKARA KENTİ ZEMİNLERİNİN JEOMÜHENDİSLİK ÖZELLİKLERİ, SAHA GÖZLEMLERİ VE LABORATUVARDA YAPILAN STANDART MÜHENDİSLİK DENEYLERİ İLE ARAŞTIRILMIŞTIR. ÇALIŞMA ALANI İÇİNDE, 1) TOPRAK ZEMİNLER, 2) KAYAG-ZEMİNLER OLMAK ÜZERE GENELDE, İKİ TÜR ZEMİN AYRITILMIŞTIR. TOPRAK ZEMİNLER, AKARSU VE GÖL SÖKELLERİ İLE ALÜVİYONLARDAN; KAZI

K. ERÇİN KASAPÖLÜ

Hacettepe Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği, Ankara

Ankara kenti zeminlerinin jeomühendislik özellikleri, saha gözlemleri ve laboratuvarda yapılan standart mühendislik deneyleri ile araştırılmıştır. Çalışma alanı içinde, 1) toprak zeminler, 2) kayag-zeminler olmak üzere genelde, iki tür zemin ayırılmıştır. Toprak zeminler, akarsu ve göl sökelleri ile alüvyonlardan; k-

yaş zeminler ise, andezit aglomera, tuf, grovak, kireştili, spilit ve pistlerden oluşmaktadır.

Toprak zeminler, genelde iyi boylanmış olup; ortalama olarak, yaklaşık %15 çakıl, % 25 kum, %30 silt ve %30 kil tane boyundaki malzemelerden oluşur. Bu zeminlerin ortalama tane özgül ağırlığı deferi, 2.58; Atterberg sınırları ve indeks deferi ise, ortalama olarak, LL = %56; PL = %22; SL = %17; PI = %24; Ce = 0.42 ve aktivite no = 0.74 olarak bulunmuştur. Toprak zeminlerin %33 gibi büyük bir bölümü. Birleştirilmiş Toprak Sınıflamasına göre, MII grubunda; %15'i OH grubunda, %10'i SM grubunda; geri kalan bölümü ise, diğer toprak gruplarında yer almaktadır. Bu zeminler içerisindeki killi düzeyler, aktivite değerleri açısından, 'normal aktif killer' grubunda yer alırlar; ve genelde, 'yüksek' şişme potansiyeline sahiptirler,

Kayaç zeminler ise, genelde kırıklı ve çatlaklı bir yapıya sahiptirler. Bu zeminlerin ortalama görünür özgül ağırlık değeri, 2.58; ortalama görünür gözeneklilik deferi 4.5; ortalama ağırlıkça su emme değeri ise, 1.92 olarak bulunmuştur. Kayaç zeminler, Deere ve Miller'in 'Birleştirilmiş Kayaç Sınıflaması'nda, CM grubunda (orta dayanıklı ve orta modül oranlı) yer alırlar,

TAM ÜNLÜ BANIBIABBA EKAQYBT ARAGMA SA BUDUNU KAANBI

Odamız üyesi ve Odamız dergisi Editörü Dr. Tamer Ünlü, 1 Kasım 1984, 1 Temmuz 1985 tarihleri arasındaki, Danimarka Kraliyet Ailesinin verdiği araştırma bursunu kazanarak araştırmalar yapmak üzere Kopenhag Genel Jeoloji Üniversitesine gitti,

Çeşitli bilim dallarında olmak üzere 56 projenin Türkiye'den katıldığı seçmeye, Ünlü; "Tuz Anadolu Demir Yatakları ve Plaka Tektonik Yorumu" konulu projesi ile katılmış ve Türkiye'de kurulan jüri tarafından Ük 4 proje araştırma girmidir, Aynı 4 proje "Danimarka Kraliyet Ailesi Bilim Kurulu" tarafından Inoienmiş ve Ünlü'nün projesi 1984 yılı için tüm projeler arasında, Türkiye'yi temsil edecek tek proje olarak seçilmiştir.

Ünlü'yü başarısından dolayı kutluyor, Kopenhag'daki çalışmalarında başarılar diliyoruz.

KONFERANS ÖBAMZ ÜYESİ ÖR. TANE ÜNLÜ BİTİ KONFERANS YERİ

29.5.1984 tarihinde M.T.A. Konferans salonunda, Dr. T. Ünlü tarafından saat 10.30 da, "Deveci (Hekimhan Malatya) siderit yatağının oluşumu ve ekonomik değerlendirilmesi" konulu bir konferans sunuldu.

Konferans; M.T.A. "Genel Müdür Muavini Dr. O. Öşgakak, Demir Çelik İşletmeleri • elemanlarının ve

M.T.A. lûaam da katüÄfi TO den faula yerbilimci tara-
ffiâan ilgiyle Mendi,

Daha gök cevher hazırlama yöntemlerinden yarar-
ianüamk, -(eneze yaklaşımlar yöntemlerinin anlatıldı-
konferansta ,bir maden yatağının oluşumuna nasıl yak-
laşım getirilebileceğinin metodları ve bu metodların
birbirleriyle olan organik bağları İncelendi, V© de bu
amaçla seçilmiş bir örnek yatak olan "Deveci Siderit
Oluşumu" örneği» de, jeneze yaklaşım metodları ve
bu metodlar arası ilişkilere değinilerek, maden yatak-
larının teorik ve pratik incelenmesi ile ilişkili bir akım
teması sunuldu.

Bilek analizleri ve manyetik alan ayırtlayıcılık ile
çegitli kofullarda hazırlanan numunelerin, Polarizan
mikroskop, Raster elektron mikroskop, EDAX (Enerji
Dispersiv analizi), Röntgen Difraktometrik, D.T.A.
(Differential - Thermal * Analys) alımlarının ve Bont.
fen Meurosans, Emilşiyonşpektral, Mikroprop kim-
yasal analizin BM yardımı ile jeostatistiksel yo-

rumlamasının ağırlıkta olduğu çalışmadan ortaya çıkam
teorik sonuç kısaca şu şekilde özetlenebilir:

Şimdiye depo, metazomatik . hidrotermal olarak
ele alınan ve asidik kayag, kireçtaşı kontaklarında dü-
şünülen Deveci yatağı, tamamen bazik volkanizmayla
ilişkin volkanojen - stosedimenter bir oluşumu karak-
terize etmektedir.

Konferansın getirdiği pratik yenilik ise, demir ara-
ma projeksiyonlarında, bazik volkanizma ve buna
bağlı kayalar, yeni "Fe^M yataklanmaların bulunması
açısından önemle ele alınması gerekmektedir.

Ayrıca Dr. Ünlü'nün konferansla ilgili vermiş oldu-
ğu ve d© T.M.M.O.B. Jeoloji Müh. Odası tarafından
her dinleyiciye sunulan 6 sayfa konferans özeti
konferans takdiminde getirilmiş bir yenilik oldu.

Dileğimiz, her konferans sunucusunun konferans-
larından önce, konferansın bir özeti dinleyicilere
sunmaları ve bu yeniliğin odamız tarafından devam
ettirilmesidir.

JEOLOJİ TAKVİMİ

1984 Bylll 1984

İtalyan Jeoloji Derneği 72, Kongre
Malan Viaggi S.P.A., via academia delle scienze 1,
10121 Turin, İtalya

1984 EYUM WM i

Glasyer ve periglasyer çökeltiler arasındaki ortam ve
kronolojik ilişkiler konferansı,
M. Campy, Labo, de géologie historique, Inst. de So,
Nat., Place Leclercq, F-25030 Besançon, France.

14.16 Eylül 1984

Maden yataklarının jeolojisi ve jenezisi
John Ashton, Sec. I.A.E.O., Tara Mines Geology Dept,
Kaoockkumber, Navan, Co. Meath, Eire.

17-21 Eylül 1984

Aten'de düzenlenen uluslararası sempozyumu
Dept. of Civil Engineering, National Technical Univer-
sity of Athens, 42 Parission, St, » Athena 19682 Grèce

1984 i

Orta-Batı Amerika kongresi, Lawrence, Kansas
Montas McOlain, Kansas Geol., Survey, 1930 Constant
Ave, Lawrence, Kan.,

1-5 Eylül 1984

Ortamın uzaktan algılanması, İS, uluslararası Simp.,
Paris-Fransa., Environmental Research Bist of
Michigan, McWgaa 48107

1-5 Eylül 1984

Jeoloji Mühendisleri Birliği yıllık Kongresi, Boston .
ABD, Metealy and Eddy, 50 Stanford St, Boston 02116

8-13 Ekim 1984

Alluvial Kalay Depozitleri Simp., Ipoh, Malezya,
BE Aasia Tin Research & Development Centre, Tiger
lane, Ipoh

8-11 Eylül 1984

Uzaktan Algılama konferansı, Bayreuth, Fed Alman-
Cent for Remote Sensing and Energy Research,
Terns Christian University, Box 50708, Ft Worth 76129

14-18 Eylül 1984

Paleontoloji kongresi, Mexico City, Institute of
Geologia, National University of Mexico, 04510 Mexico

14-18 Eylül 1984

Kömür araştırmaları 7. Uluslararası konferansı,
Int. Committee for Coal Research, Bt© u, &1150
Bruxelle#-Belçika

OTÖLÖJİ ACÜ^NBİSUĞI/İYLÜL 1984